

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до написання та захисту випускної роботи бакалавра

за напрямом 6.030504 «Економіка підприємства»

(для студентів усіх форм навчання)

ОДЕСА ОНЕУ 2017

Методичні вказівки до написання та захисту випускної роботи бакалавра за напрямом 6.030504 «Економіка підприємства» (для студентів усіх форм навчання) / Укл. Н.В. Сментина, Н.В. Доброва, М.М. Осипова. – Одеса: ОНЕУ, ротاپронт, 2017 р. – 59 с.

Укладачі: Н.В. Сментина, канд. екон. наук, доцент
Н.В. Доброва, канд. екон. наук, доцент
М.М. Осипова, канд. екон. наук, доцент

Рецензенти: Л.М. Карпенко, канд. екон. наук, доцент (зовнішній рецензент)
В.А. Карпов, канд. екон. наук, доцент
Л.М. Гейко, канд. екон. наук, доцент

Коректор: А.О. Ковальова

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Мета та завдання випускної роботи бакалавра.....	5
2. Стадії та етапи виконання випускної роботи бакалавра.....	8
3. Вимоги до обсягу, структури та змісту випускної роботи бакалавра.....	13
4. Вимоги до оформлення випускної роботи бакалавра.....	23
5. Рецензування та захист випускної роботи бакалавра.....	29
6. Критерії оцінювання випускної роботи бакалавра.....	37
Додаток А. Рекомендована тематика випускних робіт бакалаврів	38
Додаток Б. Бланк заяви на випускну роботу бакалавра.....	41
Додаток В. Бланк завдання на випускну роботу бакалавра	42
Додаток Г. Зразок оформлення титульної сторінки випускної роботи	44
Додаток Д. Зразок оформлення анотації.....	45
Додаток Е. Зразок оформлення змісту випускної роботи.....	46
Додаток Ж. Обов'язковий ілюстративний матеріал випускної роботи ...	47
Додаток И. Зразок оформлення таблиць.....	50
Додаток К. Зразок оформлення рисунків	52
Додаток Л. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел.....	53
Додаток М. Форма відгуку наукового керівника на випускну роботу.....	55
Додаток Н. Форма зовнішньої рецензії на випускну роботу.....	56
Додаток П. Бланк оформлення титульної сторінки автореферату.....	58

ВСТУП

Система вищої освіти в Україні є багаторівневою та багатоступеневою. Першим рівнем Вищої освіти є бакалавр, який передбачає набуття компетенції для виконання завдань та обов'язків (робіт) певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у певному виді економічної діяльності.

Виконання випускної роботи бакалавра та її захист перед державною екзаменаційною комісією є завершальним етапом навчання студента у вищому навчальному закладі за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти та кінцевим результатом самостійної індивідуальної науково-дослідницької діяльності студента, комплексним дослідженням, яке підводить підсумки вивчення ним різноманітних дисциплін, що передбачені навчальними планами за напрямком підготовки 6.030504 «Економіка підприємства».

Дані методичні вказівки розроблені з урахуванням планів навчального процесу за напрямком підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» та призначені для надання допомоги студентам у виконанні підсумкової кваліфікаційної роботи згідно з чинними стандартами України.

Методичні вказівки визначають вимоги щодо організації виконання та захисту випускної роботи бакалавра, а також установлюють загальні вимоги до обсягу, структури, змісту та оформлення роботи. Вони мають враховуватися як студентами-випускниками, так і керівниками, консультантами, викладачами та рецензентами випускних робіт, що здійснюють нормативний контроль за дотриманням і оцінкою вимог щодо оформлення випускних робіт, а також головами та членами державних екзаменаційних комісій при державній атестації випускних робіт.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Випускна робота бакалавра є підсумковою кваліфікаційною роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння студентом освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраним професійним спрямуванням. Це самостійно виконана дослідницька праця, яка повинна носити прикладний характер. Основне її призначення – продемонструвати рівень компетенцій студента і його вміння вирішувати конкретні теоретичні та практичні завдання. Під час виконання випускної роботи студенти розвивають широту мислення, набувають навичок дослідницької роботи, демонструють рівень своєї фахової підготовки, що є своєрідним звітом за весь період навчання.

У процесі підготовки випускної роботи студенти повинні використовувати сучасні методи аналізу економічних явищ, бути знайомим зі звітно-статистичною інформацією, світовими тенденціями процесу або явища, що досліджується, а також положеннями вітчизняного законодавства, що регламентують діяльність суб'єкта господарювання у обраній сфері наукового дослідження.

З огляду на це, у випускній роботі має бути:

- обґрунтування актуальності обраної теми;
- огляд літературних джерел за темою дослідження;
- чітко визначені предмет та об'єкт дослідження;
- мета дослідження та перелік завдань, які забезпечать досягнення поставленої мети;
- науково-аналітичний огляд інформаційних джерел та нормативно-правового матеріалу відносно виникнення та сучасного стану досліджуваної проблеми у відповідній сфері господарювання;
- результати власного дослідження створення власної справи та перспектив господарювання у відповідній сфері (галузі) національної економіки повинні бути

представлені у зручній для сприйняття формі (таблиці, діаграми, ілюстрації тощо); розрахунки та аналіз економічних показників доцільності створення власної справи із залученням сучасних комп'ютерних програм;

– висновки, практичні рекомендації та пропозиції щодо доцільності створення власної справи у відповідній сфері (галузі) національної економіки.

Підготовка випускної роботи бакалавра переслідує навчальну, дослідну та оціночну мету.

Навчальна мета полягає у:

- поглибленні, систематизації, закріпленні студентом теоретичних і практичних знань, застосовуванні їх при вирішенні конкретних практичних завдань.

- закріпленні володіння системним підходом, сучасною методологією, методичним апаратом, інструментарієм та технологічними прийомами обґрунтування управлінських рішень, впровадження рекомендацій на конкретних суб'єктах господарювання.

Дослідна мета направлена на:

- здобуття і поглиблення навичок самостійної роботи з науковими, методичними, законодавчими та інструктивними матеріалами;

- розвиток умінь у проведенні наукового пошуку і узагальненні різних методичних підходів та концепцій;

- пошук та розвиток сучасних наукових досягнень у певному напрямку економічної науки та уміння їх самостійно застосовувати при вирішенні прикладних проблем на сучасних господарюючих суб'єктах.

Оціночна мета пов'язана з:

- виявленням здібностей студента підбирати, систематизувати та аналізувати необхідну інформацію про стан та діяльність суб'єктів господарювання відповідної сфери наукового дослідження;

- виявленням уміння студента застосовувати набуті знання при розв'язанні

конкретних економічних задач, при обґрунтуванні доцільності створення власного бізнесу;

- оцінкою ступеня підготовки випускника до самостійної практичної діяльності в умовах трансформації економічних відносин, сучасного виробництва, прогресу науки, техніки та культури та присвоєнням йому відповідної кваліфікації.

Основними завданнями випускної роботи бакалавра є:

- узагальнення та поглиблення теоретичних та методологічних знань з обраної теми дослідження;

- застосування методичних положень та проведення економічного дослідження суб'єктів господарювання та ринків з використанням сучасних методів та інструментарію;

- оцінка та розробка альтернативних підходів щодо вирішення поставлених проблем;

- наукове та практичне обґрунтування запропонованих рішень.

Випускна робота бакалавра є документом, на підставі якого державна екзаменаційна комісія визначає рівень кваліфікації бакалавра, його здатність до наукових досліджень та готовність до відповідної самостійної практичної роботи. Відповідно, вона повинна мати логічний, доказовий, аргументований характер і відповідати таким вимогам:

- містити глибокий самостійний аналіз досліджуваної проблеми;
- містити обґрунтовані пропозиції за результатами проведеного дослідження;
- бути належним чином оформленою;
- мати всі супровідні документи;
- бути самостійно виконаною і своєчасно поданою на випускову кафедру в термін, що передбачений графіком навчального процесу.

Випускна робота бакалавра виконується кожним студентом самостійно. За всі відомості, викладені в роботі, обґрунтованість і достовірність висновків та положень, що в ній захищаються, несе відповідальність безпосередньо автор.

2. СТАДІЇ ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Виконання випускної роботи складається з таких етапів:

1. Вибір теми та об'єкта дослідження; затвердження теми випускної роботи.
2. Розробка завдання на випускну роботу, складання календарного плану її виконання.
3. Затвердження завдання завідувачем кафедри.
4. Опрацювання літературних джерел і складання плану випускної роботи.
5. Вивчити умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у відповідній сфері національного господарства.
6. Збирання фактичних матеріалів під час виробничої практики в межах теми дослідження.
7. Обробка фактичних матеріалів, у тому числі із застосуванням економіко-математичних методів та сучасних комп'ютерних програмних продуктів.
8. Розробка та обґрунтування пропозицій щодо доцільності створення та функціонування створюваного бізнесу у відповідній сфері (галузі) національної економіки.
9. Написання першого варіанта тексту роботи, оформлення його згідно з вимогами даних методичних указівок та подання тексту рукопису на ознайомлення науковому керівникові.
10. Усунення недоліків; написання остаточного варіанта тексту.

11. Подання завершеної випускної роботи на рецензування науковому керівникові, отримання відгуку та оцінки результатів підготовки роботи від наукового керівника.

12. Подання роботи на кафедру для внутрішнього рецензування (попередній малий захист), отримання висновку кафедри.

13. Допуск випускної роботи до захисту завідувачем кафедри та деканом.

14. Зовнішнє рецензування випускної роботи, отримання зовнішньої рецензії.

15. Публічний захист випускної роботи в ДЕК.

Керівництво випускною роботою здійснює науковий керівник, який затверджується наказом ректора університету за поданням кафедри. Науковими керівниками випускних робіт призначаються провідні викладачі кафедри й науковці.

Науковий керівник надає студенту науково-методичну допомогу в його самостійній роботі у процесі дослідження:

- індивідуально консультує студента;
- розробляє завдання на випускну роботу;
- допомагає скласти план випускної роботи;
- контролює дотримання графіка виконання роботи;
- рецензує розділи роботи, перший варіант тексту і завершений рукопис;
- надає відгук та оцінює якість підготовки випускної роботи;
- консультує студентів у процесі підготовки випускної роботи до захисту.

Вибір теми та об'єкта дослідження; затвердження теми випускної роботи бакалавра

Тематика випускних робіт розроблена кафедрою економіки та управління національним господарством згідно з вимогами нормативної та варіативної компоненти освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра спеціальності

«Економіка підприємства» відповідно до програм вивчених нормативних і вибіркових дисциплін, враховуючи наукові дослідження кафедри, актуальні галузеві проблеми, що потребують аналізу та вирішення. Тематика випускних робіт постійно переглядається і поновлюється.

Студент має право самостійного вибору теми випускної роботи (згідно з попередньою власною науково-дослідницькою роботою, майбутнім місцем роботи, можливостями отримання необхідної інформації на базі дослідження тощо). Велике значення має обґрунтований та правильний вибір теми. Завчасний вибір теми випускної роботи дозволяє студенту використовувати виконані ним раніше курсові, науково-дослідні роботи при написанні випускної роботи. Відповідно, накопичення теоретичного і практичного матеріалу, поступове його розширення і поглиблення дає змогу забезпечити високу якість і своєчасність виконання роботи. Тематика випускних робіт бакалаврів, що представлена у **додатку А**, має рекомендаційний характер. Вона може уточнюватися з урахуванням змін економічної теорії і практики, наукових інтересів студента.

При виборі теми роботи важливо враховувати:

- актуальність теми на сучасному етапі в макроекономічному аспекті;
- напрямок науково-дослідної роботи студента і його професійні інтереси;
- пропозиції і запити підприємств і відомств;
- наявність інформації про базу дослідження і можливість її ефективного використання в роботі;
- можливість застосування розроблених рекомендацій на практиці.

Тема випускної роботи в обов'язковому порядку узгоджується з науковим керівником та закріплюється за студентом на підставі його особистої заяви (бланк заяви на випускну роботу бакалавра представлено у **додатку Б**).

Разом з вибором теми визначається інформаційна база, за матеріалами якої буде виконуватися робота.

Інформаційна база визначається насамперед базою виробничої практики. Відповідно до напрямку «Економіка підприємства» та напрямків професійної та наукової підготовки це можуть бути підприємства будь-яких організаційно-правових форм та розмірів чи їх структурні підрозділи будь-якої галузі народного господарства.

Після остаточного узгодження з науковим керівником і редагування, обрані теми випускних робіт із зазначенням інформаційних матеріалів на прикладі яких вони будуть виконуватися, розглядаються та затверджуються на засіданні кафедри, після чого готується: загальний список студентів-дипломників IV курсу та наукових керівників, перелік тем випускних робіт бакалаврів для формування наказу по університету.

Усі подальші зміни (теми роботи, об'єкта дослідження, керівництва тощо) можливі у виключних випадках і у разі необхідності аргументуються письмово (заява студента), погоджуються з науковим керівником (віза на заяві) і потребують зміни в наказі університету за письмовим клопотанням кафедри (витяг з протоколу засідання).

Розробка завдання на випускну роботу бакалавра, складання календарного плану її виконання

Після затвердження теми, науковий керівник розробляє завдання на випускну роботу, в якому вказуються мета дослідження, питання, які належить розробити, графічний матеріал, який необхідно подати, а також послідовність виконання і конкретні терміни подання розділів роботи науковому керівникові. Терміни виконання окремих етапів роботи фіксуються у календарному плані індивідуального завдання.

Завдання на випускну роботу бакалавра видається науковим керівником на типовому бланку, де обов'язково вказується строк його видачі і строк завершення виконання роботи.

Бланк завдання на випускню роботу бакалавра представлено у **додатку В**.

Завдання є основним регулятивним документом щодо послідовності виконання випускної роботи і контролю за її виконанням.

Основний та заключний етапи виконання випускної роботи бакалавра

У ході виконання випускної роботи студент одержує консультації наукового керівника в попередньо узгоджені для цього дні. Науковий керівник здійснює контроль за виконанням календарного плану підготовки випускної роботи. Порухення календарного плану виконання окремих підрозділів, розділів або роботи в цілому фіксується науковим керівником, який інформує (щомісяця на засіданнях кафедри) про це завідувача кафедри. **У разі невиконання графіка за рішенням кафедри студент може бути недопущений до малого захисту випускної роботи бакалавра та захисту випускної роботи у ДЕК.**

Згідно з календарним планом, студент подає роботу за розділами керівникові на перевірку. Про завершення роботи над окремими підрозділами свідчить підпис керівника у графі «Відмітки про виконання» на бланку завдання.

У встановлений графіком кінцевий термін завершена випускна робота подається на рецензування послідовно:

- 1) науковому керівникові;
- 2) на кафедру для надання внутрішньої рецензії (малий захист);
- 3) зовнішньому рецензенту для отримання зовнішньої рецензії;
- 4) завідувачу кафедри для прийняття остаточного рішення про допуск студента до захисту випускної роботи на засідання ДЕК, про що свідчить підпис завідувача кафедри на титульній сторінці випускної роботи.

Після проходження вищезазначених процедур випускна робота зброшуровується.

3. ВИМОГИ ДО ОБСЯГУ, СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Випускна робота бакалавра повинна мати чітку та логічну структуру. **Загальний обсяг** випускної роботи повинен становити **60-65 сторінок** основного друкованого тексту, оформленого відповідно до вимог діючих Стандартів щодо оформлення письмових робіт студентів. Додатки до випускної роботи, анотація на випускну роботу та список використаних джерел у зазначений основний обсяг не включаються.

За структурою випускна робота бакалавра складається з таких частин:

- титульна сторінка – 1 сторінка;
- анотація – 1 сторінка;
- зміст – 1 сторінка;
- вступ – 2 сторінки;
- розділ 1 (теоретична частина) – орієнтовно до 15 сторінок;
- розділ 2 (аналітична частина) – орієнтовно до 25 сторінок;
- розділ 3 (прикладна частина) – орієнтовно до 18 сторінок;
- висновки – до 2 сторінок;
- список використаних джерел;
- додатки.

Титульна сторінка є першою сторінкою випускної роботи і виступає повним джерелом бібліографічної інформації, яка необхідна для обробки та ідентифікації документів. Титульна сторінка виконується за певною формою та містить назву вищого навчального закладу, випускової кафедри, назву затвердженої на кафедрі теми випускної роботи бакалавра, номер групи, прізвище, ім'я та по-батькові студента, що підготовував роботу, вчене звання та посаду наукового керівника, рік виконання роботи.

Назва випускної роботи, що вказується на титульній сторінці, має відповідати темі, яка вказана у заяві та завданні на випускну роботу.

Виправлення на титульній сторінці не дозволяються.

На титульній сторінці випускної роботи бакалавра повинні бути підписи:

- студента – підпис засвідчує, що він виконав роботу;
- наукового керівника – підпис засвідчує, що він перевірів роботу і допускає її до захисту;
- завідувача випускової кафедри – підпис засвідчує допуск випускної роботи до її захисту перед Державною екзаменаційною комісією.

Зразок оформлення титульної сторінки представлено у додатку Г.

Анотація – це документ, який призначений для першого знайомства з випускною роботою бакалавра. Вона вміщує коротку інформацію, що вказує на предмет дослідження, структуру роботи, її зміст та основні висновки. В анотації наводиться перелік ключових слів (у кількості 5-7) за темою випускної роботи, який повинен відображати спрямованість виконаної роботи. Ключові слова (словосполучення) записують у називному відмінку, одне слово від іншого відокремлюється комою. Оформлюється двома мовами – українською та англійською.

Розмір анотації не повинен перевищувати однієї сторінки.

Зразок оформлення анотації представлено у додатку Д.

Зміст випускної роботи бакалавра повинен послідовно містити назви всіх її складових частин та посилання на номери сторінок, на яких починається відповідна складова частина. Титульна сторінка, анотація та сторінка змісту до змісту випускної роботи не включаються.

У змісті вказуються найменування розділів та підрозділів випускної роботи.

Назва розділів та підрозділів змісту повинна точно повторювати заголовки

відповідних складових частин, що вказуються по тексту випускної роботи.

Зразок оформлення змісту випускної роботи представлено у додатку Е.

Вступ до випускної роботи бакалавра розкриває сутність і стан наукової проблеми, її значущість, підстави та вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

Обов'язковими елементами вступу випускної роботи бакалавра є такі:

- актуальність теми дослідження та аналіз літературних джерел, в яких започатковано розв'язання даної проблеми;
- мета випускної роботи;
- завдання випускної роботи;
- об'єкт та предмет дослідження;
- методи дослідження;
- інформаційна база дослідження.

Обов'язкові елементи вступу подаються у наведеному вище порядку. Їх назви оформлюються з червоного рядка та виділяються жирним курсивом.

Актуальність теми випускної роботи висвітлюється у вступі обсягом не більше однієї сторінки. Рекомендований такий її зміст:

- формулювання сутності проблемної ситуації та обґрунтування її значущості для національної та світової економіки;
- відображення місця даної роботи (дослідження) у загальній проблемі;
- стан розробки обраної теми дослідження.

Щоб повідомити про стан розробки обраної теми випускної роботи, складається короткий *огляд джерел з обраної проблеми*, мета якого довести, що саме ця соціально-економічна проблема ще не вирішена, або вирішена лише частково чи в іншому аспекті і тому потребує подальшого опрацювання. Огляд літератури за темою повинен показати ґрунтовне знайомство студента зі спеціалізованою літературою, його уміння систематизувати джерела, критично їх

розглядати, виділяти істотне, оцінювати раніше зроблене іншими дослідниками, визначати головне в сучасному стані вивченості теми.

Сформулювавши науково-дослідну проблему і довівши, що вона не розроблена і не висвітлена в спеціальній літературі, формулюють мету випускної роботи і завдання, які доведеться вирішити для досягнення поставленої мети.

Мета випускної роботи – це той результат, на досягнення якого спрямоване наукове дослідження. Мета дослідження повинна бути пов'язана із темою випускної роботи. При формулюванні мети не рекомендується вживати слова «вивчення...», «дослідження...», «аналіз...», «оцінка...» оскільки вони вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету дослідження.

Приклад:

Мета випускної роботи – теоретичні, методичні та прикладні аспекти започаткування власної справи в сфері фізичної культури та спорту.

Мета випускної роботи реалізується через конкретні *завдання*, які не повинні формулюватись як глобальні, а мають деталізувати мету дослідження. Завдання можуть бути як теоретично-пошукові, так і прикладні. Формулювати завдання дослідження рекомендується у формі переліку конкретних засобів досягнення мети: «проаналізувати», «узагальнити», «дослідити», «визначити», «обґрунтувати», «оцінити», «розробити», «запропонувати» тощо. ***Перелік визначених завдань повинен відповідати змісту підрозділів випускної роботи.***

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію та обране для вивчення. Не слід називати об'єктом дослідження конкретне підприємство, організацію, установу або їх підрозділи, на прикладі яких виконується робота, адже це є базою дослідження.

Предметом дослідження – конкретна задача, що міститься в межах об'єкта дослідження. Предмет дослідження визначає тему випускної роботи.

Приклад:

Предмет дослідження – бізнес-проекування започаткування власної справи в сфері фізичної культури та спорту.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування доцільності створення фітнес-центру на ринку фітнес-послуг м. Одеса.

Обов'язковим елементом вступу є перелік використаних *методів дослідження*, що слугують інструментом пошуку фактичного матеріалу, інструментом його обробки і є необхідною умовою досягнення поставленої в роботі мети. Наводячи перелік методів доцільно коротко та змістовно зазначити, яке завдання вирішувалось тим чи іншим методом.

Для вирішення поставлених у випускній роботі завдань рекомендується використовувати такі методи:

- загальнонаукові: аналогія, системний аналіз, формалізація;
- логічної абстракції: аналіз і синтез, індукція та дедукція;
- економіко-математичні: факторний, системно-структурного аналізу;
- економіко-статистичного аналізу: табличний, графічний, групування, класифікації;
- маркетингові: SWOT-аналіз, матричний, спостереження, опитування;
- експертної діагностики: ранжирування, порівняння, оцінювання та інші.

Інформаційна база дослідження – узагальнює джерела, що є теоретичною основою дослідження, а саме – наукові публікації та монографічні видання вітчизняних і закордонних учених, нормативно-законодавчі акти України й інших країн, матеріали наукових конференцій і досліджень, звіти та аналітичні матеріали відповідних державних органів, агентств та ін.

Основна (змістовна) частина випускної роботи бакалавра складається з трьох послідовних розділів – теоретичного, аналітичного та прикладного, кожен з яких повинен бути поділений на 2-3 підрозділи. Назва розділів та підрозділів

(параграфів) має чітко відображати зміст викладеного в них тексту і повинна бути достатньо лаконічною. Загальну структуру основної частини випускної роботи бакалавра представлено на рис. 3.1.

Перший розділ основної частини випускної роботи повинен мати теоретичний характер та відображати теоретичні аспекти щодо можливості започаткування бізнесу в Україні у відповідній сфері (галузі) національної економіки. В цьому розділі слід викласти загальну концепцію організації власної справи в розрізі таких базових складових:

- загальна характеристика бізнес-ідеї (проекту) щодо відкриття власної справи з детальним описанням товару (послуги) та короткою технологією їх виробництва (надання);
- умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у відповідній сфері (галузі) національної економіки з урахуванням положень вітчизняного законодавства (нормативно-правове регулювання);
- вибір організаційно-правової форми новостворюваного бізнесу та системи оподаткування.

👉 Увага

Бізнес створюється в довільному населеному пункті країни.

Організаційно-правова форма бізнесу та система оподаткування – довільні відповідно до діючого законодавства України.

Перший розділ є основою для розробки прикладних аспектів обраної теми, які студент повинен викласти в подальших розділах випускної роботи.

Обсяг першого розділу – у межах до 23% від загального обсягу випускної роботи (до 15 сторінок).

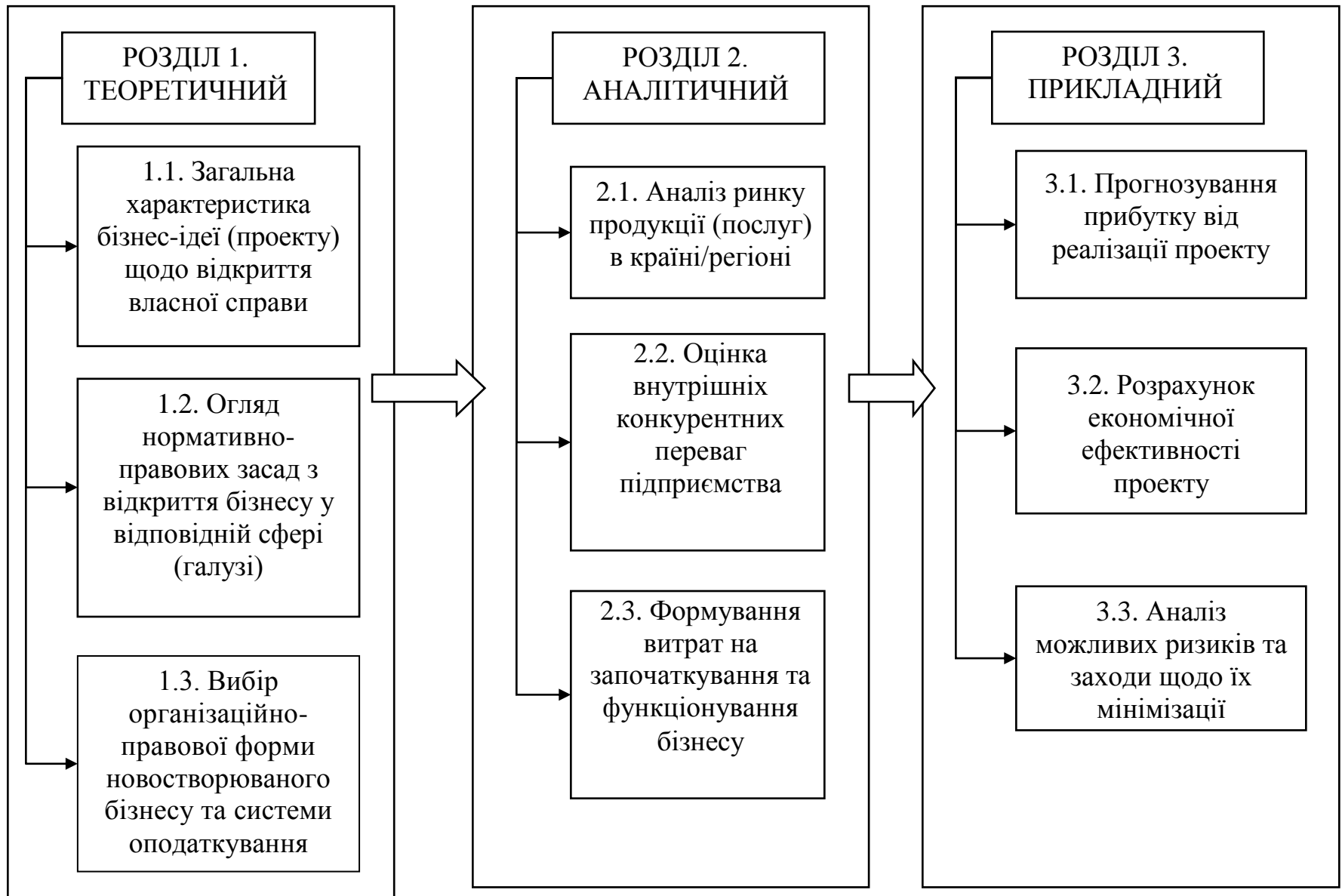

Рис. 3.1 – Структура основної частини випускної роботи бакалавра

Другий розділ основної частини випускної роботи повинен мати аналітичний характер та відображати аналітичну оцінку можливостей відкриття власної справи у відповідній сфері (галузі) національної економіки.

Послідовно у другому розділі мають бути вирішені такі задачі:

- аналіз кон'юнктури ринку на якому буде створено бізнес: розглянути потенційних клієнтів (споживачів продукції/послуг), оцінити головних конкурентів, визначити конкурентні переваги та загрози (SWOT-аналіз) продукції/послуг новостворюваного підприємства;

- формування структури та обсягу стартового капіталу на реалізацію проекту та обґрунтування джерел його формування (врахувати витрати, пов'язані з оформленням різних дозвільних документів: реєстрація бізнесу, дозвіл СЕС, пожежників та інших органів у разі необхідності, дозвіл місцевої влади на розташування чи відкриття бізнесу, ліцензування, декларування, сертифікація та ін.);

- формування поточних витрат для функціонування бізнесу (матеріальних, витрат на оплату праці, амортизаційних витрат, на оренду (приміщення чи обладнання), комунальних витрат та ін.).

Матеріал бажано оформити у вигляді таблиць та рисунків. *Обов'язковий ілюстративний матеріал 2 розділу випускної роботи бакалавра представлено у таблицях Ж.1 та Ж.3 (див. додаток Ж).*

⚡ Увага

При обґрунтуванні джерел фінансування стартового капіталу новостворюваного бізнесу слід дотримуватися вимог щодо їх диверсифікації: окрім власних коштів, слід передбачити можливість отримання кредиту у довільному банку на чинних умовах кредитування з обов'язковим розрахунком кредитних платежів.

Обсяг другого розділу – у межах до 40% від загального обсягу випускної роботи (до 25 сторінок).

Третій розділ основної частини випускної роботи повинен мати прикладний характер та відображати економічну оцінку ефективності реалізації проекту відкриття власної справи у відповідній сфері (галузі) національної економіки. Рекомендований зміст третього розділу випускної роботи бакалавра такий:

- прогнозування прибутку від реалізації продукції (надання послуг): прогнозування обсягу виробництва продукції, обґрунтування обраних методів ціноутворення; прогнозування обсягів реалізації продукції на рік з урахуванням сезонності за потреби);

- розрахунок показників ефективності проекту (зокрема, чистої теперішньої вартості; точки беззбитковості (в натуральному та грошовому вигляді); внутрішньої норми доходності; індексу прибутковості; терміну окупності);

- аналіз можливих ризиків та планування заходів щодо їх запобігання.

Обов'язковий ілюстративний матеріал 3 розділу випускної роботи бакалавра представлено у таблицях Ж.2, Ж.4 та Ж.5 (див. додаток Ж).

Обсяг третього розділу – у межах до 25% від загального обсягу випускної роботи (до 18 сторінок).

Висновки – це завершальний етап випускної роботи бакалавра. В них необхідно коротко навести найбільш важливі теоретичні, аналітичні та практичні результати дослідження в порядку основних розділів випускної роботи. Висновки слід розділити на окремі пункти з точки зору їх відповідності поставленим і наведеним у вступі завданням.

У висновках не можуть міститися пропозиції, які не були розглянуті й обґрунтовані у випускній роботі.

Список використаних джерел повинен містити тільки перелік усіх першоджерел, які були вивчені (використовувалися) під час здійснення дослідження та на які є посилання у тексті випускної роботи. Це можуть бути законодавчо-нормативні акти, підручники, навчальні посібники, монографії, статті у періодичних виданнях, Інтернет-ресурси тощо. Кількість джерел не обмежується, але їх повинно бути не менше 25 (з урахуванням Інтернет-ресурсів).

У **додатки** вноситься вся інформація допоміжного характеру, що представлена у текстовій, табличній, графічній формі і не ввійшла до складу основної частини.

До додатків доцільно включати допоміжний матеріал, який використовується для повноти сприйняття випускної роботи:

- схему організаційної структури управління підприємства (організації);
- проміжні математичні доведення, формули та розрахунки;
- великі за обсягом розрахункові таблиці;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- інструкції та методики, опис алгоритмів і програм вирішення задач на комп'ютері, які розроблені в процесі виконання випускної роботи;
- ілюстрації допоміжного характеру;
- допоміжні матеріали, що мають прикладне значення (таблиці, рисунки, положення про роботу відділів підприємства, організації).

Матеріал, що надається в додатках, повинен відповідати обраній темі дослідження й містити в собі необхідні матеріали, що були базою для проведення досліджень і практичних розробок. Якщо розміщений у додатках матеріал не є авторським, обов'язково потрібно вказувати посилання на джерело.

Додатки не входять до загального обсягу випускної роботи. Їх обсяг не обмежується, але він повинен визначатись реальними потребами роботи.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Випускна робота бакалавра оформляється відповідно до державних стандартів України:

- ДСТУ 3008-95 “Документи. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення”,
- ДСТУ 3582-97 “Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила”,
- ГОСТ 7.12-93 “Система стандартів по информации, библиотечному и издательскому делу. Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила”,
- ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 “Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання”,
- ДСТУ 6095:2009 “Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Правила скорочення заголовків і слів у заголовках публікації” (ГОСТ 7.88-2003, MOD),
- ДСТУ 7093:2009 “Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами”.
- Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень ВАК України. – 2011. .№9-10.

Мова випускної роботи – державна, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність – логічна. Пряме переписування у роботі матеріалів із літературних джерел неприпустимо (крім наведених цитат).

Матеріал дослідження слід подати у послідовності, що визначена структурою випускної роботи бакалавра.

Роботу друкують за допомогою принтера на одному боці стандартних аркушів паперу формату А4 (210×297 мм) через 1,5 міжрядковий інтервал (28-30 рядків на сторінку, до 65 знаків у рядку). Шрифт Times New Roman, кегль 14. Сторінки повинні мати поля: ліве, верхнє, нижнє – 20 мм, праве – не менше 10 мм. Абзацні відступи – 1,27 см. Текст роботи має бути вирівняний по ширині.

У тексті роботи слід уникати:

- пропусків («пробілів») перед комами та крапками у тексті;
- розрідженого або стисненого тексту (див. параметри у меню «Формат» / «Шрифт» / «Інтервал» MS Word), які з'являються, як правило, після сканування текстів на сканері з розпізнаванням;
- використання тире («—») замість дефісу («-») і навпаки, причому, слід пам'ятати, що до та після «тире» слід ставити пробіл, у разі написанні слів через дефіс, пробіли не ставлять;
- слів «я» та «ми».

Треба також враховувати, що деякі скорочення пишуться без крапки, наприклад, мільйон – млн, тисяча – тис, мільярд – млрд, гривня – грн, а також: кг, см, мм, т, ц.

Нумерація. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Нумерація сторінок роботи повинна починатися з титульної сторінки і бути послідовною: перша сторінка – титульна сторінка, друга – зміст і т.д. На титульній сторінці номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Заголовки. Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» друкують великими літерами симетрично до тексту (напівжирним

шрифтом). Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», друкують заголовок розділу симетрично до тексту великими літерами (жирне начертання). Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Після назви розділу залишають пустий рядок і друкують назву підрозділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу без крапки в кінці. Перенесення слів у заголовку розділу не допускається. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу арабськими цифрами. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою, наприклад, 1.1., 1.2. і т. д.).

Приклад нумерації розділу, підрозділу, пункту

РОЗДІЛ 2. КОН'ЮНКТУРА ГОТЕЛЬНОГО РИНКУ В МІСТІ ОДЕСА

2.1. Економічний аналіз ринку готельного бізнесу

2.1.1. Класифікація та аналіз видів готелів

Кожну структурну частину випускної роботи (анотацію, зміст, вступ, розділ, висновки й пропозиції, список використаних джерел, додатки) слід починати з нової сторінки. Відстань між текстом підрозділу та назвою іншого підрозділу, якщо останній не починається з нової сторінки, повинна скласти два пустих рядки.

Таблиці. Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті роботи.

Слово «Таблиця __» вказують один раз безпосередньо над таблицею із зазначенням її номера (позначка номера не ставиться), який складається з номера розділу і порядкового номеру таблиці, між якими ставиться крапка. Наприклад, «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Кожна таблиця повинна мати

назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і розміщують після номера таблиці. Назва має бути стислою і відображати зміст таблиці. Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. При першому згадуванні пишеться «(табл. 1.2)», при другому – «(див. табл. 1.2)».

У таблицях слід обов'язково зазначати одиниці виміру. Якщо всі показники таблиці мають однакову одиницю виміру, її наводять у заголовку, через кому після заголовку таблиці. Одиниці виміру мають наводитися відповідно до стандартів. Числові величини в таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

При перенесенні частини таблиці на іншу сторінку над іншими частинами таблиці пишуть «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2». Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Приклади оформлення таблиць наведені у **додатку II**.

Рисунки. Ілюстрації (рисунки, графіки, схеми, діаграми) позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад, Рис. 1.2 – Структура валової доданої вартості за видами економічної діяльності у 2013 році (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією симетрично до тексту роботи. Якщо в

розділі роботи подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами. На всі рисунки, які є в тексті, повинні бути посилання з тексту, причому рисунки наводяться після цих посилань. При першому згадуванні пишеться «(рис. 1.2)», при другому – «(див. рис. 1.2)». Приклади оформлення ілюстрацій наведено у додатку К.

Обов'язково треба вказувати на самостійність підготовки таблиць чи рисунків, відповідним записом після таблиці чи рисунку.

Приклад

Джерело: розраховано автором

Джерело: узагальнено автором

Джерело: розраховано автором на основі [5, с. 145]

Формули. Слід пам'ятати, що текст роботи разом із формулами є одним текстом. Тому після формул ставляться коми і крапки, як після слів у реченні. *Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання в наступному тексті. Інші нумерувати не рекомендується.* Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера. Номер, який не вміщується у рядку з формулою, переносять у наступний, нижче формули. Номер формули при її перенесенні вміщують на рівні останнього рядка. Якщо формулу взято в рамку, то номер такої формули записують зовні рамки з правого боку навпроти основного рядка формули. Номер формули-дробу подають на рівні основної горизонтальної риски формули.

Посилання на літературу. На всі використані джерела у роботі повинні бути посилання у тексті. Посилання на джерела в тексті випускної роботи бакалавра проставляються в прямих дужках цифрою, відповідною порядковому номеру джерела в списку використаних джерел. Наприклад: [15, с. 125], де перші дві цифри означають номер джерела в списку використаних джерел; а інші – номер сторінки джерела, з якого взято матеріал. Посилання даються при прямому і непрямому цитуванні на всі види опублікованих і неопублікованих документів

на будь-яких носіях, а також на складові частини документів. Якщо один і той же матеріал перевидано неодноразово, то слід посилатися на його останнє видання. Пряма цитата (дослівна) береться в дужки, при непрямому цитуванні дужки не ставляться. **Список використаних джерел.** Оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел слід формувати одним з таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні випускної роботи),
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків,
- у хронологічному порядку.

Рекомендується у роботі посилатись на джерела іноземними мовами та наукові видання з Інтернет-ресурсів. Відповідно, ці джерела повинні бути і у списку використаних джерел теж іноземною мовою. Бібліографічний опис складають на підставі даних, наведених на обкладинці та титульній сторінці видання.

Слід звертати увагу на те, що серед Інтернет-джерел допускається згадування та опрацювання тільки наукових видань, а не будь-яких. З метою полегшення виконання правил оформлення списку використаних наукових джерел відповідно до діючих вимог можливо скористатись допомогою Інтернет посиланням VAK.in.ua.

Приклади бібліографічного опису у списку використаних джерел наведені у **додатку Л.**

Додатки. Додатки починаються з аркуша, на якому в центрі написано слово «ДОДАТКИ». Далі кожен додаток починається з окремої сторінки. Додатки слід оформлювати як продовження роботи на його наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті роботи. Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно

тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої повинно бути надруковано слово “Додаток __” і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т. д. Один додаток позначається як додаток А.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д; формула (А. 1) – перша формула додатка А. Додатки повинні мати спільну з рештою випускної роботи бакалавра наскрізну нумерацію сторінок.

5. РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ЗАХИСТ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Завершену випускну роботу рецензують відповідно до порядку виконання випускної роботи, зазначеному в розділі 2 цих методичних указівок.

Рецензування науковим керівником

Першим роботу рецензує науковий керівник для здійснення загальної оцінки роботи та визначення можливості винесення її на захист. **Термін подання завершеної випускної роботи на рецензування науковому керівнику – за десять днів до малого захисту.**

Після перевірки випускної роботи науковий керівник ставить свій підпис на титульній сторінці випускної роботи і надає письмовий відгук та оціночний лист.

У датованому та підписаному відгуку наукового керівника відображається:

- позитивні сторони;
- недоліки роботи;
- основні пропозиції автора випускної роботи;

- рівень теоретичних знань, виявлений автором при вирішенні конкретних практичних завдань; оцінка самостійності виконання випускної роботи, дисциплінованість, дотримання графіка виконання випускної роботи;

- рівень використання економіко-математичних методів та комп'ютерних програмних продуктів у випускній роботі;

- рекомендація роботи до захисту.

Науковий керівник оцінює завершену випускну роботу записом: *«випускна робота рекомендується до захисту в ДЕК»*, а в разі негативної оцінки – *«До захисту не допускається»*. У випадках негативного висновку щодо допуску на захист випускної роботи це питання виноситься на розгляд засідання кафедри за участю наукового керівника.

Форма відгуку на випускну роботу бакалавра подається в **додатку М**.

Малий захист випускної роботи

У разі позитивного відгуку наукового керівника підписана студентом випускна робота подається на кафедру для проведення внутрішнього рецензування. Для «малого» захисту випускної роботи подаються такі матеріали:

- випускна робота, оформлена відповідно до вимог, з підписами на титульному листі наукового керівника та студента;

- завдання на випускну роботу;

- відгук наукового керівника;

- бланк оцінки науковим керівником підготовки випускної роботи;

- подання до захисту випускної роботи у ДЕКА за підписом декану факультету (бланк подання представлений у **Додатку С**).

У ході внутрішнього рецензування перевіряється відповідність випускної роботи бакалавра вимогам щодо її завершеності, змісту та оформлення. Результатом внутрішнього рецензування є рішення комісії про «малий» захист випускної роботи та допуск її до захисту у ДЕКА завідувачем кафедри, про що

свідчить віза на титульній сторінці роботи. Рішення завідувача кафедри щодо недопущення випускної роботи до захисту має бути затверджене на засіданні кафедри.

Випускна робота з рекомендацією комісії з «малого» захисту подається на зовнішнє рецензування.

Зовнішнє рецензування

До рецензування залучаються провідні фахівці з досліджуваної проблеми суб'єктів господарювання, за матеріалами яких підготовлена робота, або інших навчальних закладів. Коло наукових та фахових інтересів рецензентів має відповідати тематиці випускної роботи бакалавра.

Завдання рецензування – оцінити теоретико-методологічний рівень підготовки студента, рівень оволодіння ним науковими методами в процесі дослідження, вміння застосувати теоретичні знання до аналізу практичної діяльності підприємств, здатність формулювати висновки й пропозиції, що мають практичне значення.

У зовнішній рецензії на випускну роботу необхідно:

- подати стисло характеристику розділів роботи;
- зазначити позитивні сторони та вади роботи;
- указати на засоби вивчення та оброки матеріалу;
- оцінити рівень професійного обґрунтування та практичного значення пропозицій, які виніс студент;
- визначити якість оформлення випускної роботи.

У кінці рецензії подається загальний висновок щодо випускної роботи бакалавра: *«випускна робота рекомендується до захисту в ДЕК»*.

Рецензент має підписати рецензію із зазначенням свого прізвища, ім'я та по батькові, місця роботи і посади, і завірити підписом та печаткою організації. Форма зовнішньої рецензії подана у додатку Н.

За наявністю позитивної рецензії випускна робота подається до захисту в ДЕК.

Обов'язковим є представлення випускної роботи поряд зі зброшурованим та роздрукованим варіантом в електронному вигляді на CD диску у форматі PDF.

Підготовка до захисту в ДЕК

Перед захистом випускної роботи бакалавра студент повинен ознайомитися з зовнішньою рецензією та відгуком керівника, проаналізувати їх та підготувати відповіді на зауваження.

Заздалегідь до захисту студент готує тези доповіді та ілюстративний матеріал у вигляді автореферату для всіх членів комісії та презентацію.

Основні положення випускної роботи викладаються студентом у доповіді тривалістю 8-10 хвилин, що відповідає письмовому варіанту тексту, викладеному на 3-4 сторінках формату А4, 14 шрифт, 1,5 інтервал.

При підготовці доповіді, необхідно мати на увазі таке: не слід переказувати вступ та зміст усіх розділів роботи, варто зупинитися на технічній стороні розрахунків.

По-перше, необхідно стисло визначити мету та завдання роботи, обґрунтувати актуальність теми, охарактеризувати предмет та об'єкт дослідження.

По-друге, викласти висновки аналітичного дослідження, суть запропонованих заходів та обґрунтувати їх ефективність. Ці питання є основною частиною доповіді.

По-третє, на завершення слід обґрунтувати, які із положень та розробок автора заслуговують на впровадження.

Для наочної демонстрації результатів проведеного дослідження готується автореферат випускної роботи.

Структурними частинами автореферату є:

- 1) титульна сторінка,
- 2) анотація;
- 3) зміст випускної роботи бакалавра;
- 4) інформаційно-аналітичний матеріал (таблиці, графіки, діаграми, які студент наводить для підтвердження результатів проведеного дослідження);
- 5) висновки до випускної роботи бакалавра;

Зразок оформлення титульної сторінки автореферату подається у додатку П.

Анотація, зміст та висновки, що включаються до автореферату, повинні бути аналогічними наведеним у випускній роботі.

Велику увагу слід приділяти інформаційно-аналітичному матеріалу (рисунок, схеми, таблиці, діаграми тощо). Такий матеріал повинен бути тісно пов'язаний з текстом випускної роботи. Цей зв'язок забезпечується наявністю в тексті таких самих схем і таблиць. Кількість інформаційно-ілюстративного матеріалу рекомендується в межах 6-10 найменувань. **Нумерація таблиць та рисунків повинна бути наскрізною в межах автореферату, відповідно до посилань на них у доповіді студента.**

Автореферат випускної роботи бакалавра надається всім членам ДЕК безпосередньо перед її захистом.

Окрім автореферату, студент готує і презентацію. Презентація має бути правильно структурована та оформлена.

Структурно презентація має складатися з таких частин:

- I. Титульний слайд.
- II. Інформаційні слайди.
- III. Завершальний слайд.

Основні вимоги щодо оформлення презентацій:

- дотримання єдиного стилю оформлення;
- усі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft Power Point будь-якої версії в єдиному стилі;

- кількість слайдів – 10-15;
- титульний слайд повинен відображати тему випускної роботи, прізвище бакалавра та наукового керівника;
- колір і розмір шрифту має бути підібраний таким чином, щоб всі надписи були чітко написані та придатні для читання на відстані;
- не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних, краще навести їх у формі діаграми чи графіка.

Захист роботи у ДЕК

Захист випускних робіт здійснюють перед Державною екзаменаційною комісією, яку очолює провідний фахівець з підприємства чи організації, або доктор економічних наук, професор іншого ВНЗ.

До захисту допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану. Випускна робота бакалавра до захисту не допускається, якщо вона:

- представлена науковому керівникові на перевірку або на іншому подальшому етапі проходження з порушенням термінів, установлених графіком навчального процесу;
- написана на тему, що вчасно не була затверджена наказом по університету;
- виконана не самостійно;
- структура роботи не відповідає вимогам;
- зміст випускної роботи не розкриває її теми;
- не зброшурована і неправильно оформлена, відсутня зовнішня рецензія або відгук наукового керівника.

Студенти, що мають на момент подання до захисту випускної роботи академічну заборгованість, до захисту не допускаються.

Студент, який прибув на захист, повинен мати:

- зброшуровану випускну роботу;

– заяву, відгук наукового керівника, зовнішню рецензію (в окремому файлі);

– CD диск – з записаною на нього роботою, підписаний студентом із зазначенням прізвища його та наукового керівника, та назви теми випускної роботи, року підготовки;

– автореферат – для членів ДЕК.

Усі матеріали (окрім автореферату) перед початком засідання ДЕК надаються секретареві ДЕК. При їх відсутності випускна робота до захисту не допускається.

Порядок захисту має таку послідовність:

- 1) представлення студента;
- 2) доповідь студента, в якій необхідно висвітлити базові положення роботи;
- 3) відповіді на запитання членів ДЕКу та, можливо, інших присутніх на захисту;
- 4) виступ наукового керівника або оголошення його письмового відгуку;
- 5) оголошення відгуку зовнішнього рецензента;
- 6) заключне слово студента, його відповіді на зауваження рецензента;
- 7) обговорення результатів та процедури захисту випускних робіт членами ДЕКу;
- 8) оголошення рішення ДЕК.

Захист випускної роботи бакалавра починається з оголошення головою Державної екзаменаційної комісії теми випускної роботи, прізвища, ім'я та по-батькові її автора. Далі слово надається авторові, який протягом – 8-10 хвилин розкриває актуальність теми, зміст проведених досліджень, висновки щодо них і пропоновані заходи. При цьому основний час доповіді необхідно витратити на викладення рекомендацій.

Виступ студента на відкритому засіданні ДЕК повинен бути старанно підготовленим, стислим і змістовним. Під час доповіді необхідно звертати увагу членів ДЕК на ілюстративний матеріал, коротко пояснюючи його зміст.

Після доповіді студента починається наукова дискусія (обговорення випускної роботи), в якій можуть узяти участь усі присутні на захисті. Члени ДЕК можуть ставити студентові питання, що можуть виходити за коло проблем, розглянутих у випускній роботі, торкатися інших знань, якими повинен володіти майбутній фахівець. Відповіді студента мають бути конкретними, аргументованими і короткими, торкатися лише самої суті справи.

Після відповіді на запитання головуючий зачитує відгук наукового керівника та рецензію зовнішнього рецензента. Бакалавр висловлює своє ставлення до зауважень.

Під час захисту члени ДЕК оцінюють чіткість та ґрунтовність доповіді, коректність відповідей на запитання, аргументованість пояснень, уміння студента викладати свої думки, вести наукову дискусію. Поставлені питання, відповіді на них та оцінку випускної роботи фіксують у протоколах ДЕК. Підсумки захисту обговорюються на закритому засіданні членів ДЕК, де більшістю голосів приймається рішення про оцінку.

Після завершення закритого засідання Голова комісії повідомляє студентам рішення ДЕК про їх оцінки. Повторний захист випускної роботи з метою підвищення оцінки не допускається.

Після захисту випускна робота бакалавра передається в архів Університету, а в електронному вигляді на CD дисках – до бібліотеки.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Підсумкову оцінку випускній роботі має виставити державна екзаменаційна комісія, рішення якої є остаточним і оскарженню не підлягає.

Оцінка складається з трьох складових:

– оцінка науковим керівником підготовки роботи відповідно до встановлених вимог.

– оцінка захисту роботи перед державною комісією.

Максимальна оцінка становить **100 балів**, які відповідно повинні переводитися у п'ятибальну оцінку за такою схемою:

Сума балів, набраних у результаті виконання та захисту випускної роботи	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	Задовільно
60 - 63	E	
< 59	F	Незадовільно з обов'язковим повторним захистом у наступному році

Студенти – бакалаври, які одержали під час захисту незадовільні оцінки, відраховуються з навчального закладу з академічною довідкою.

*Рекомендована тематика випускних робіт бакалаврів
за напрямком підготовки «Економіка підприємства»*

1. Економічне обґрунтування проекту відкриття аптеки.
2. Економічне обґрунтування проекту з виробництва рекламно-сувенірної продукції.
3. Економічне обґрунтування проекту з надання кур'єрських послуг.
4. Економічне обґрунтування проекту з надання послуг на основі вендингу.
5. Економічне обґрунтування проекту з організації Інтернет-торгівлі мобільними телефонами.
6. Економічне обґрунтування проекту надання послуг з водопостачання.
7. Економічне обґрунтування проекту надання послуг з фото-відео зйомок.
8. Економічне обґрунтування проекту створення автомийки.
9. Економічне обґрунтування проекту створення агентства вантажних перевезень.
10. Економічне обґрунтування проекту створення агентства нерухомості.
11. Економічне обґрунтування проекту створення аптеки.
12. Економічне обґрунтування проекту створення готелю.
13. Економічне обґрунтування проекту створення кадрового агентства.
14. Економічне обґрунтування проекту створення кафе «Ласунка» (з продажу кондитерських виробів).
15. Економічне обґрунтування проекту створення кафе «Піцерія».
16. Економічне обґрунтування проекту створення кафе швидкого обслуговування (без торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами).
17. Економічне обґрунтування проекту створення лазні.
18. Економічне обґрунтування проекту створення магазину з продажу будівельних матеріалів.

19. Економічне обґрунтування проекту створення магазину з продажу верхнього одягу.
20. Економічне обґрунтування проекту створення магазину з продажу іграшок.
21. Економічне обґрунтування проекту створення магазину з продажу квітів.
22. Економічне обґрунтування проекту створення магазину з продажу комп'ютерної техніки.
23. Економічне обґрунтування проекту створення магазину з продажу побутової техніки.
24. Економічне обґрунтування проекту створення магазину з продажу товарів для спорту.
25. Економічне обґрунтування проекту створення пекарні.
26. Економічне обґрунтування проекту створення підприємства з виробництва морозива.
27. Економічне обґрунтування проекту створення продовольчого магазину, включаючи торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами.
28. Економічне обґрунтування проекту створення ресторану.
29. Економічне обґрунтування проекту створення салону з пошиття та ремонту жіночого та чоловічого одягу.
30. Економічне обґрунтування проекту створення салону з пошиття та ремонту взуття.
31. Економічне обґрунтування проекту створення салону краси.
32. Економічне обґрунтування проекту створення станції технічного обслуговування легкових автомобілів.
33. Економічне обґрунтування проекту створення тренажерної зали.
34. Економічне обґрунтування проекту створення туристичного агентства.
35. Економічне обґрунтування проекту створення фермерського господарства з вирощування та реалізації овочевої продукції.

36. Економічне обґрунтування проекту створення фермерського господарства з вирощування та реалізації курок-бройлерів.
37. Економічне обґрунтування проекту створення фермерського господарства з вирощування та реалізації кроликів.
38. Економічне обґрунтування проекту створення фітнес-центру.
39. Економічне обґрунтування проекту створення хімчистки, пральні.
40. Економічне обґрунтування проекту створення центру цифрової фотографії.

Бланк заяви на випускну роботу бакалавра

Завідувачу кафедри Е,ПтаУБ

студента ІV курсу _____ групи ФЕУП
напряму підготовки «Економіка підприємства»

_____ *(прізвище, ім'я, по батькові повністю)*

З А Я В А

Прошу закріпити за мною для захисту в Державній екзаменаційній комісії
тему випускної роботи бакалавра _____

_____ *(повна назва)*

“ ____ ” _____ 200__ р.

_____ *(підпис)*

Ректорові університету

Клопотання про закріплення теми випускної роботи бакалавра.
Науковим керівником випускної роботи прошу затвердити

_____ *(науковий ступінь, вчене звання)*

_____ *(прізвище, ім'я, по батькові)*

Завідувач кафедри _____

“ ____ ” _____ 200__ р.

_____ *(підпис)*

Бланк завдання на випускну роботу бакалавра

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та управління підприємництвом

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

Освітній ступінь БАКАЛАВР

Напрямок підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри _____
(підпис)

“ ___ ” _____ 201__ року

З А В Д А Н Н Я

НА ВИПУСКНУ РОБОТУ СТУДЕНТА

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: _____

Науковий керівник роботи _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від “ ___ ” __ 201__ року, № _____

Термін здачі студентом закінченої роботи _____ 20__ р.

2. Вихідні дані до роботи _____

3. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які належить розробити): _____

4. Перелік графічного матеріалу _____

5. Дата видачі завдання «__» _____ 201_ року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання випускної роботи	Строк виконання етапів випускної роботи	Примітка
1	Затвердження плану випускної роботи		
2	Складання бібліографії		
3	Представлення: Розділ 1		
	Розділ 2		
	Розділ 3		
4	Здача закінченої випускної роботи на кафедрі		
5	Захист випускної роботи на кафедрі (малий захист)		

Студент

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Науковий керівник

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

*Рішення комісії про попередній захист випускної роботи
від «__» _____ 201_ року*

Члени комісії:

1. _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали, підпис)
2. _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали, підпис)
3. _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали, підпис)

Завідувач кафедри:

_____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали, підпис)

„_____” _____ 20__ р.

Зразок оформлення титульного листа випускної роботи бакалавра

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

Допущено до захисту
Завідувач кафедри _____
(підпис)

“ ___ ” _____ 20__ року

Випускна робота

**на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Економіка підприємства»**

**за темою: «ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЕКТУ СТВОРЕННЯ
ФІТНЕС-ЦЕНТРУ»**

Виконавець:

студент ІV курсу, ФЕУП

Іванов Євген Олександрович _____
(підпис)

Науковий керівник:

д.е.н, доцент

Сментина Наталія Валентинівна _____
(підпис)

Одеса – 2017

Зразок оформлення анотації

АНОТАЦІЯ

випускної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавра
Челядник Віталій Володимирович
«Економічне обґрунтування проекту створення АЗС»
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2017 рік

Випускна робота складається з трьох розділів.

У роботі розглядається загальна концепція створення бізнесу з роздрібною торгівлю паливом в Україні: розглянуто бізнес-ідею започаткування власної справи у сфері роздрібною торгівлю паливом; досліджуються умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні. Проаналізовано конкурентне середовище на ринку роздрібною торгівлю паливом у м. Одеса та визначені внутрішні конкурентні переваги підприємства з роздрібною торгівлю нафтопродуктами. Розраховано витрати на створення і функціонування підприємства з роздрібною торгівлю нафтопродуктами. Спрогнозовано прибуток від реалізації продукції підприємства з роздрібною торгівлю паливом. Проведено оцінку економічної ефективності проекту. Проаналізовані можливі ризики та запропоновані заходи щодо їх мінімізації.

Ключові слова:

сфера роздрібною торгівлю нафтопродуктами, бізнес-ідея, проект, ефективність, доцільність, ризик

ANNOTATION

final work to obtaining educational level of bachelor
Cheliadnyk Vitalii
«Economic justification of project on creating of enterprise for the retail fuel»
Odessa National Economic University
Odessa, 2017

Final work consists of tree chapters.

The general concept of creation of enterprise for the Retail fuel: the business-idea of establishment of own business in the field of retail fuel was considered; the terms of organization and course of business in Ukraine were investigated. The competitive environment at the market of retail fuel in Odessa and internal competition retail fuel were analyzed. Charges on creation and functioning of enterprise for the retail fuel were calculated. Income from the sale of services of enterprise for the retail fuel was calculated. The economic efficiency of the project was reviewed. The possible risks were analyzed and measures to minimize them were proposed

Keywords:

retail fuel, business idea, project, efficiency profitability, expedience, risk

*Зразок оформлення змісту випускної роботи***ЗМІСТ**

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ	
1.1 Характеристика бізнес-ідеї започаткування власної справи на ринку фітнес-послуг	6
1.2 Умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері фізичної культури та спорту	11
РОЗДІЛ 2 АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА МОЖЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ФІТНЕС-ЦЕНТРУ	
2.1 Аналіз конкурентного середовища на ринку фітнес-послуг міста Одеса	21
2.2 Оцінка внутрішніх конкурентних переваг підприємства	27
2.3 Формування витрат на створення та функціонування закладу ...	36
РОЗДІЛ 3 ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВІДКРИТТЯ ФІТНЕС-ЦЕНТРУ	
3.1 Прогнозування прибутку від реалізації послуг фітнес-центру..	45
3.2 Оцінка економічної ефективності проекту.....	49
3.3 Аналіз можливих ризиків та заходи щодо їх мінімізації.....	55
ВИСНОВКИ	63
Список використаних джерел	65
ДОДАТКИ	69

Обов'язковий ілюстративний матеріал випускної роботи бакалавра

Таблиця 1

SWOT-аналіз створюваного підприємства

<p>Сильні сторони (переваги Вашого бізнесу в порівнянні з конкурентами)</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p> <p>5. _____</p> <p>6. _____</p>	<p>Слабкі сторони (які недоліки Вашого бізнесу в порівнянні з конкурентами)</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p> <p>5. _____</p>
<p>Можливості (які можливості має Ваш бізнес на ринку)</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p> <p>5. _____</p> <p>6. _____</p>	<p>Небезпеки (які погрози можуть виникнути для Вашого бізнесу)</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p> <p>3. _____</p> <p>4. _____</p> <p>5. _____</p> <p>6. _____</p>

Таблиця 2

План виробництва/реалізації продукції (надання послуг)

№ п.п	Вид продукції (послуги)	Ціна одиниці продукції (послуги) (грн.)	Обсяг виробництва в місяць		Обсяг виробництва в рік	
			одиниць	грн.	одиниць	грн.
1.						
2.						
3.						
4.						
...						
	Усього	****				

Примітка: при нерівномірному виробництві протягом року рекомендується заповнення таблиці щомісячно.

Таблиця 3

Стартові витрати на започаткування бізнесу

№ п.п	Статті витрат (необхідні розрахунки)	Сума, грн.	Структура витрат, %
1.	Витрати на реєстрацію (включаючи отримання дозвільної документації)		
2.	Устаткування (придбання/оренда)		
3.	Приміщення (придбання/оренда)		
4.	Транспорт (придбання/оренда)		
5.	Транспортні витрати		
6.	Сировина, матеріали, напівфабрикати		
7.	Офісні меблі		
8.	Комп'ютер, принтер		
9.	Телефон (придбання, установка і т.п.)		
10.	Реклама		
11.	Охоронна сигналізація (установка і т.п.)		
12.	Страхування		
13.	Закупівля партії товару		
14.	Інші		
	У С Ь О Г О		
	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ		
1.	Власні засоби		
2.	Безпроцентні позики (родичі, знайомі та ін.)		
3.	Кредити комерційних банків		
4.	Інші джерела		

Таблиця 4**Рахунок прибутків і збитків (за перший рік)**

№ пп	Показники	Сума, грн.
1	Виручка від реалізації продукції (послуг), усього	
	в т.ч. по видах продукції (послуг) (без ПДВ)	
2	Поточні витрати	
3	Фінансовий результат (прибуток)	
4	Чистий прибуток	
5	Грошовий потік	
6	Рентабельність продажу (%) (стр.5 : стр.1) x 100%	

Таблиця 5**Показники економічної ефективності проекту**

№	Показник	Сума, грн
1.	Початкові інвестиції	
2.	Чиста теперішня вартість	
3.	Точка беззбитковості	
4.	Ставка дисконтування	
5.	Внутрішня норма прибутковості	
6.	Індекс прибутковості (PI)	
7.	Термін окупності	

Зразок оформлення таблиць

Таблиця 1

Житловий фонд України [4]

Показник	Значення за роками					
	1990	1995	2000	2005	2010	2012
Весь житловий фонд, млн м ² загальної площі	45,1	47,7	48,2	50,8	53,4	53,4
У середньому на одного жителя, м ²	17,3	18,6	19,5	21,0	22,2	22,1
Міський житловий фонд, млн м ² У середньому на одного міського жителя, м ²	26,2	28,6	28,8	31,5	32,9	31,1
Сільський житловий фонд, млн м ² У середньому на одного сільського жителя, м ²	18,9	19,1	19,4	19,3	20,5	21,3
	21,2	21,6	22,8	23,5	25,5	26,6

Таблиця 2

Виробництво хліба та хлібобулочних виробів в Україні за 2003-2013 рр. у
розрахунку на душу населення

Рік	Кількість населення (тис осіб)	Обсяг виробництва хліба та хлібобулочних виробів (тис т)	Кількість на душу населення (кг)	Зменшення у порівнянні з попереднім роком (кг)
2003	48003,5	2335	48,64	
2004	47622,4	2307	48,44	0,2
2005	47280,8	2264	47,88	0,56
2006	46929,5	2160	46,03	1,85
2007	46646,0	2034	43,61	2,42
2008	46372,7	1978	42,65	0,96
2009	46143,7	1828	39,62	3,03
2010	45962,9	1808	39,34	0,28
2011	45778,5	1763	38,51	0,83
2012	45633,6	1679	36,79	1,72
2013	45426,2	1560	34,34	2,45

Джерело: розраховано автором на основі [25]

Таблиця 3

Зайняте населення за видами економічної діяльності у 2012-2013 рр., тис.
осіб [21]

Показники	Роки	
	2012	2013
Усього зайнято,	20354,3	20404,1
у тому числі:		
Сільське, лісове та рибне господарство	3496,0	3577,5
Промисловість	3345,6	3274,8
Будівництво	884,9	888,8
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	4441,7	4556,2
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1208,7	1221,2
Тимчасове розміщування й організація харчування	355,9	357,8
Інформація та телекомунікації	310,2	312,2
Фінансова та страхова діяльність	327,9	318,1
Операції з нерухомим майном	340,9	332,3
Професійна, наукова та технічна діяльність	539,4	527,4
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	368,0	367,6
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування ¹	1066,1	1025,3
Освіта	1713,0	1690,9
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1268,9	1256,7
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	239,7	240,7
Інші види економічної діяльності	447,4	456,6

Зразок оформлення рисунків

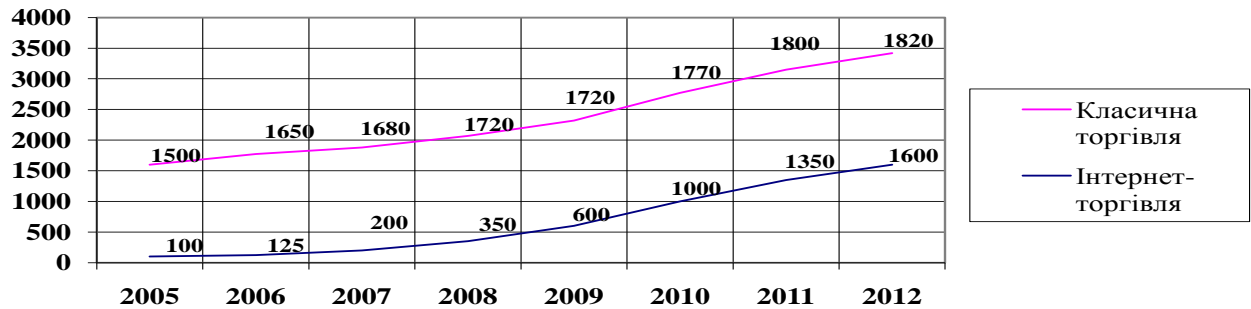

Рис. 1. Динаміка товарообігу класичної та Інтернет-торгівлі, млн грн

Джерело: складено автором

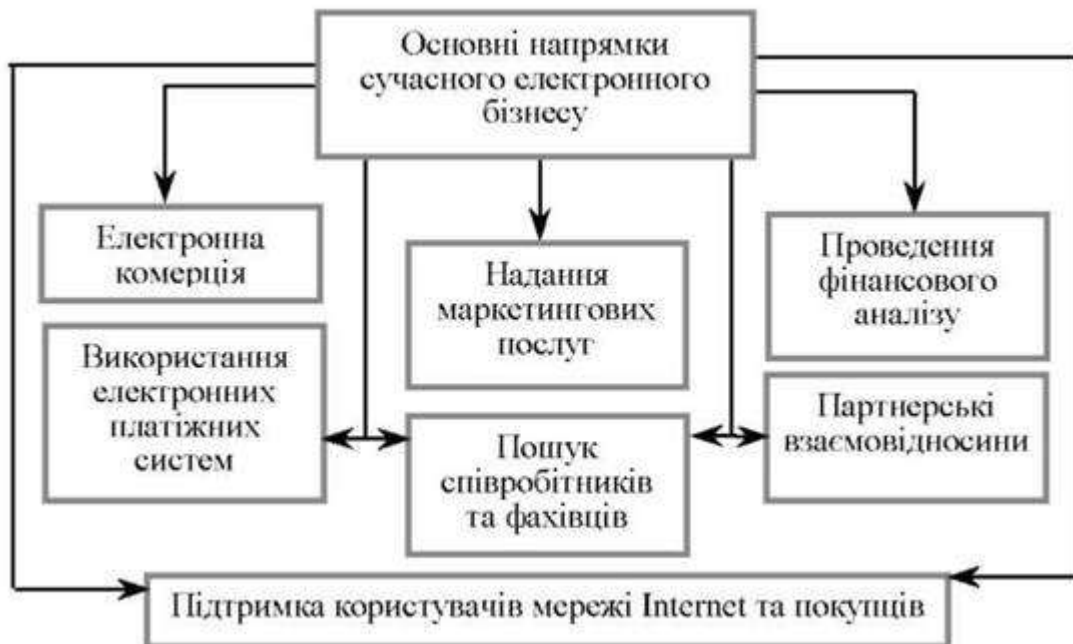

Рис. 2. Основні напрямки сучасної електронної комерції [21, с. 45]

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: - один автор	Ковальов А. І. Організація та управління реструктуризацією підприємств промисловості: навч. посіб. / А. І. Ковальов – Одеса: ПАЛЬМІРА. – 2008. – 316 с. Шлафман Н.Л. Механізми регулювання розвитку підприємницького сектору / Н.Л. Шлафман. – Херсон: ХНТУ; ІПРЕЕД НАН України, 2010. – 284 с.
- два автори	Гейко Л. М. Національна економіка: навч. посіб. / Л. М. Гейко, Н. В. Сментина. – Одеса: ОНЕУ, 2012. – 315 с.
- три автори	Балджи М. Д. Економіка та організація міського господарства: навч. посіб. / М. Д. Балджи, Н. В. Сментина, В. О. Улибіна. – Одеса: ОНЕУ, 2014. – 340 с.
- чотири автори	Практичний курс бізнесу: навч. посіб. [збірник вправ, задач, тестів та ситуаційних завдань] / В.Р. Кучеренко, В.П. Марущак, Н.В. Добрава, М.М. Осипова. – Одеса: ПАЛЬМІРА. – 2009. – 184 с.
- п'ять і більше авторів	Оцінка та управління нерухомістю: навч. посіб. / [В. Р. Кучеренко, М. А. Заєць, Н. В. Сментина та ін.]. – Одеса: Вид-во ТОВ «Лерадрук», 2013. – 279 с.
- без автора	Наукові засади розробки стратегії сталого розвитку України : монографія / ІПРЕЕД НАН України, ІГ НАН України, ІППЕ НАН України. – Одеса : ІПРЕЕД НАН України, 2012. – 714 с. Проблеми кон'юнктурних досліджень ринків товарів та послуг в Україні. Наукове видання / Під науковим керівництвом і редакцією д.е.н., професора Кучеренко В.Р. / . – Одеса: «Атлант» 2010. – 164 с. Ринок праці України у 2006 році: аналіт.-стат. зб. – К.: ДЦЗ Мінпраці та соц. політики України, 2007. – 208 с. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004–2015 рр.) «Шляхом Європейської інтеграції» / [авт. кол.: А.С. Гальчинський, В.М. Геєць та ін.]; Нац. ін-т стратег. дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. інтегр. України. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. – С. 263–264.
Багатотомний документ	Маршал А. Принципы экономической науки: в 3 т. / А. Маршал. –М.: Прогресс, 1993. – Т. 1. – 478 с. Економічний енциклопедичний словник: у 2 т. / [С.В. Мочерний, Я.С. Ларіна, О.А. Устенко, С.І. Юрій]; за ред. С.В. Мочерного. – Л.: Світ, 2005. – Т. 1 – 616 с.
Матеріали конференцій, з'їздів	Нестеренко О.С., Осипова М.М. Аналіз інноваційної діяльності підприємств / О.С. Нестеренко, М.М. Осипова // Стратегія розвитку України в глобальному середовищі: матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф. (21-24 листопада 2012 р., Сімферополь-Ялта). – Сімферополь: Кримський інститут бізнесу, 2012. – 180 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Автореферати дисертацій	Сментина Н.В. Ефективність управління комунальною власністю на базі впровадження оціночної діяльності (на прикладі міст Одеської області): автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.02.03 / Н.В. Сментина; Одес. держ. екон. ун-т. – Одеса, 2006. – 19 с.
Дисертації	Линьов К.О. Централізація, децентралізація та нелінійність у державному управлінні : дис. ... д-ра наук з держ. управління : 25.00.02 / К.О. Линьов; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К., 2004. – 196 с. Лісогор Л.С. Формування конкурентного середовища на ринку праці : дис. ... докт. фіз.-мат. наук : 08.09.01 / Л.С. Лісогор. – К., 2006. – 427 с.
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	Балджи М.Д. Управління економічними ризиками в інноваційній діяльності підприємств / М.Д. Балджи // Науковий віник ОНЕУ: зб. наук. пр. – Одеса, 2013. – Вип. 18 (197). – С. 5-14 Сментина Н.В. Теоретико-методологічні аспекти моніторингу та оцінки реалізації стратегій розвитку мезосистем / Н.В. Сментина // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – 2014. – Вип.5. – Ч. 1. – С. 267-272
Законодавчі та нормативні документи	Про вищу освіту: закон України // Урядовий кур'єр. – 2014. – №146. – 13 серп. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: постанова КМУ від 10 вересня 2014 р. №442 // Урядовий кур'єр. – 2014. – №169. – 16 верес. Про запровадження проведення оцінки результатів діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій: постанова Кабінету Міністрів України від 9.06.2011 р. № 650. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http:// www.rada.gov.ua .
Електронні ресурси	Статистичні дані про друковані засоби масової інформації в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article . Капінос Г.І. Організація та планування виробництва: навчальний посібник. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://lubbook.net/book_557_glava_72_9.2._Zmist_istruktura_biz.html . Маковкина С.А. Методические подходы к оценке городского стратегического планирования / С.А. Маковкина // Муниципалитет: экономика и управление. – 2012. – №2(3). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://municipal.uara.ru/ru-ru/issue/2012/02/04/ . Стратегія економічного і соціального розвитку Одеської області на період до 2015 року. // Офіційний веб-портал Одеської обласної державної адміністрації. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://region.odessa.gov.ua/Webpage.aspx?sect=Page&IDPage=2184&id=313 .

Форма відгуку наукового керівника на випускну роботу

ВІДГУК
на випускну роботу бакалавра

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Факультету економіки та управління підприємництвом
Напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»

За темою: _____
_____

1. Позитивні сторони: _____
_____
_____

2. Недоліки: _____
_____
_____

3. Основні рекомендації та загальна сума економічного ефекту: _____
_____
_____

4. Як проявив себе студент при написанні випускної роботи (теоретична підготовка, знання практики, вміння вести самостійне дослідження, дисциплінованості, виконання графіка підготовки випускної роботи):

_____
_____
_____

5. Рекомендація роботи до захисту: Випускна робота рекомендується до захисту.

Науковий керівник:

_____ (науковий ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

« _____ » _____ 200__ р.

Форма зовнішньої рецензії на випускну роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на випускну роботу бакалавра

студента факультету економіки та управління підприємництвом

Одеського національного економічного університету

_____ група _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема випускної роботи бакалавра: _____

Стисла характеристика розділів роботи _____

Позитивні сторони та вади роботи _____

Пропозиції, які вніс студент, рівень їх професійного обґрунтування та практичне значення _____

Якість оформлення роботи _____

Загальний висновок (чи підготовлений студент до самостійної роботи як фахівець) _____

Рекомендація роботи до захисту _____

Рецензент:

_____

(посада, місце роботи)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

«   » _____ 201_ р.

М.П.

Бланк оформлення титульного листа автореферату

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки, права та управління бізнесом

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т

випускної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавра
за напрямом 6.030504 «Економіка підприємства»
на тему:

Виконавець:

студент IV курсу ФЕУП

_____ (підпис)

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

_____ (підпис)

Одеса – 20__

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до написання та захисту випускної роботи бакалавра
за напрямом 6.030504 «Економіка підприємства»
(для студентів усіх форм навчання)

Укладачі: Наталія Валентинівна Сментина
                      Наталія Василівна Доброва
                      Марія Михайлівна Осипова

Підписано до друку _____ Зам. _____

Формат паперу 60×84 1/16 обсяг _____ авт. арк.

Тир. _____ прим. ОНЕУ м. Одеса 82, вул. Преображенська, 8